

A Debreceni Ítéltábla a Földvári-Oláh és Faragó Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Kontra Judit ügyvéd) által képviselt III. RENDŰ FELPERES NEVE (III. RENDŰ FELPERES CÍME., Cg..., adószám: ...) III. rendű felperesnek -, a dr. Pasztuha-Tocsek Zénó Ferenc ügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME.) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2017. június 9. napján meghozott 25.G.40.253/2016/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 16. sorszámon előterjesztett és 18. sorszám alatt kiegészített fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

#### í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű felperesnek 27 500 (Huszonhétezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

#### I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az **ADÓS** (a továbbiakban: adós) a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt .... számon indított pert az alperessel szemben, amelyben kártérítés jogcímén 16 000 000 Ft tőke és annak késedelmi kamatai megtérítésére kérte kötelezni őt mint vezető tisztségviselőt, mert nem tett eleget „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 31. §-ának (1) bekezdésében írt kötelezettségeinek.

Az adós egyedüli tagja és önálló cégjegyzési joggal rendelkező vezető tisztségviselője az alperes volt, aki ezt a tisztséget megbízási jogviszony alapján látta el. Az adóssal szemben 2009. június 3-i kezdő időponttal elrendelt felszámolási eljárás alatt készített tevékenységet záró mérleg szerint az adósnak 16 070 000 Ft követelése volt, amelyből 16 000 000 Ft kölcsönként szerepelt. Az adós ugyanis 6 000 000 Ft-ot még 2006-ban a **BT.**-nek adott kölcsön, amely nem került visszafizetésre, mivel a beltagja 2008-ban elhalálozott, majd a **BT.** felszámolás alá is került. A házi pénztárban lévő 10 000 000 Ft-ot pedig az alperes - állítása szerint - különböző áruk vásárlására fordította, melyekről számla nem került kiállításra, és az alperes az adós vagyonával nem számolt el a felszámolónak.

A per alatt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2012. január 18. napján jogerőre emelkedett .../26. számú végzésével az adóst megszüntette és elrendelte a cégjegyzékből való törlését. Megállapította, hogy az adós vagyona a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt .... számon 16 000 000 Ft megfizetése iránt indított perben érvényesített 6 379 071 Ft névértékű követelés. Ezt a követelést - a hitelezői igényeik kielégítéséül - az adós hitelezőinek adta át: a felszámolói díj kiegyenlítéséül a felszámolónak 287 483 Ft-ot, a **ZRT1.** hitelezőnek 4 842 171 Ft-ot, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak 1 249 417 Ft-ot.

Az adósnak a per során bekövetkezett cégjegyzékből való törlésére tekintettel az elsőfokú bíróság a .../23. számú végzésével megállapította a peres eljárás félbeszakadását.

Az adós egyik jogutódja a **ZRT1.** kérelmére a Miskolci Törvényszék a .../26. számú végzésével - 4 842 171 Ft tekintetében - megállapította a törölt cég vonatkozásában a jogutódlást, majd a Miskolci Törvényszék előtt .... szám alatt folyamatban volt eljárásban a 6. sorszámú, 2012. október 18. napján jogerőre emelkedett ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a **ZRT1.** felperesnek 4 482 171 Ft tőkét és annak késedelmi kamatát, valamint perköltségét.

Az FELPERES (továbbiakban: **FELPERES.**) az elsőfokú bírósághoz 2014. június 30. napján előterjesztett kérelmében előadta, hogy az adós felszámolási eljárását befejező végzésével a bíróság a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra mint jogelődjére engedményezett 1 249 417 Ft-ot az adós vagyonából, aki rá engedményezte ezt a követelést. Erre tekintettel a jogutódlásának a megállapítását és a per folytatásának az elrendelését kérte.

Az elsőfokú bíróság a 2016. június 12. napján meghozott 16. sorszámú végzésével az **FELPERES.** jogutódlás megállapítása és eljárás folytatása iránti kérelmét elutasította.

A Debreceni Ítéltábla .../5. számú végzésével ezt a határozatot megváltoztatta és megállapította, hogy a cégjegyzékből törölt adós jogutódja 1 237 047 Ft tekintetében az **FELPERES.**, akinek a III. rendű felperesként történő perbelépését engedélyezte, továbbá az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására utasította.

A Miskolci Járásbíróság a .../63. számú ítéletében az alperest bűnösnek mondta ki számvitel rendje megsértésének büntetésében, egyben a csődbűncselekmény büntette miatt emelt vád alól felmentette. A határozata indokolásában megállapította, hogy az adós könyvelési adatai alapján 2008. december 31-én és a felszámolás kezdő időpontjában az adós vagyona 16 299 000 Ft volt, amelyből az alperes 10 000 000 Ft-ért a társaság működéséhez eszközöket vásárolt, illetve egyéb kifizetéseket teljesített 2004. és 2008. között, ezekről a számviteli „eseményekről” azonban számviteli bizonylat nem készült.

A járásbíróság ítéletét a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság .../3. számú ítéletében a kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek száma vonatkozásában megváltoztatta, valamint mellőzte a vezető tisztségviselő foglalkozástól eltiltás mellékbüntetésre vonatkozó ítéleti rendelkezést, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A III. rendű felperes a keresetében 1 237 047 Ft, valamint perköltsége megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Arra hivatkozott, hogy a .... számú peres eljárásban a keresetlevél mellékleteként csatolásra került az adós főkönyvi kivonata, amelyben rövid lejáratú követelésként 16 000 000 Ft szerepelt. Állította, hogy az alperes ezt az összeget saját céljaira költötte el. A felszámoló felé az adós vagyonával nem számolt el, azt nem adta át számára. „A gazdasági társaságokról” szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. §-ának (2) bekezdése, 9. §-ának (2) bekezdése, 22. §-a, valamint „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 479. §-ának (2) bekezdése és 339. §-ában foglaltak alapján, valamint „A számvitelről” szóló 2000. évi C. törvény 165. §-a (3) bekezdésének a) pontjára hivatkozással kérte az alperes marasztalását.

Az alperes a III. rendű felperes keresetének az elutasítását kérte. Állította, hogy a III. rendű felperes keresetében megjelölt jogszabályok alapján nincs fizetési kötelezettsége. Hangsúlyozta, hogy a büntetőeljárásban megfelelően igazolta, hogy azt a pénzt az adós működésére fordította, ezt az

állítását számos tanú, illetve okirat alá is támasztotta. Emiatt nem állapította meg a büntető ügyben eljáró bíróság a csődbűncselekményben a bűnösségét.

Az elsőfokú bíróság a III. rendű felperes keresetét megalapozottnak találta.

A Cstv. 31. §-a (1) bekezdésének a) pontja, valamint 4. §-ának (1) bekezdése alapján megállapította, hogy az alperes vezető tisztségviselőként köteles lett volna az adós vagyoni eszközeit átadni a felszámolónak. Az alperes nem tett eleget ennek a feladatának, az adós tevékenységet záró mérlegében feltüntetett 10 000 000 Ft-tal nem számolt el és azt sem igazolta, hogy azt az adós működésére fordította. Ezért a Gt. 30. §-ának (2) bekezdése és az elszámolási kötelezettség keletkezéseinek időpontjában még alkalmazandó 1959. évi Ptk. 339. §-a (1) bekezdése alapján marasztalta őt.

Ez ellen az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a III. rendű felperes keresetének az elutasítását és az első-, másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Fenntartotta azt a nyilatkozatát, hogy mivel a III. rendű felperes indokolatlanul késedelmesen terjesztett elő határozott kereseti kérelmet, azt az elsőfokú bíróságnak emiatt el kellett volna utasítania.

Állította, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan, tényállása ellentétes a büntetőeljárásban megállapítottakkal. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványára beszerezte a csődbűncselekmény tárgyában a Miskolci Járásbíróságon .... szám alatt folyamatban volt büntetőeljárás iratait, a határozata indokolása 4. oldalának utolsó bekezdésében idézett is a büntető ügyben meghozott ítéletből. Ennek ellenére e jogerős ítélet megállapításával ellentétes következtetésekre jutott, amikor megállapította, hogy ő nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy az adós 10 000 000 Ft-os vagyonát a társaság érdekében használta fel, azt különböző áruk vásárlására, illetve egyéb szolgáltatásokra fizette ki.

Hangsúlyozta, hogy a III. rendű felperes által megjelölt jogcímek, így az 1959. évi Ptk. 479. §-ának (2) bekezdése, és az 1959. évi Ptk. 339. §-a együttesen nem alkalmazhatóak, azok kizárják egymást. A vezető tisztségviselői feladatait megbízási jogviszonyban látta el, az adóssal szembeni elszámolásra ezért az 1959. évi Ptk. megbízási szerződésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. Emiatt a szerződésen kívül okozott kárra vonatkozó rendelkezések, így az elsőfokú bíróság által megjelölt jogszabályhely, az 1959. évi Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése nem lehet irányadó. Állította, hogy a felelősségét kizárólag az 1959. évi Ptk. 479. §-ának (2) bekezdése alapján kellett volna vizsgálni. Álláspontja szerint mivel a büntetőeljárásban megállapításra került, hogy ő mint megbízott az ügyvezetői feladatai ellátása során a rendelkezésre álló pénzeszközöket az adós javára és érdekében használta fel - ezért nem állapították meg a csődbűncselekmény elkövetését - hiányzik a felelősségének megállapításához szükséges jogalap.

A III. rendű felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, lényegében annak helyes indokaira tekintettel, valamint az alperes másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését.

Állította, hogy a keresetváltoztatás joga az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig megillette, ezért megalapozatlan az alperes ezzel ellentétes hivatkozása. Az 1952. évi Pp. 4. §-a alapján a bíróságot a határozatának meghozatalában más hatóság döntése vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti, ezért az elsőfokú bíróság a büntető ügyben eljáró bíróság

határozatától eltérően is megállapíthatta a tényállást. Önmagában az a körülmény, hogy az alperes felelősségét a büntetőeljárásban nem állapították meg, számla és más számviteli okirat nélkül még nem bizonyítja, hogy az adós működésére fordította a 10 000 000 Ft-ot.

Az ítéletábrának az ügy indulásának időpontjára a jelen eljárásban még alkalmazandó „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 256/A. §-ának (3) bekezdése szerinti felhívására a felek egyike sem kérte az ügyben tárgyalás tartását, ezért az ítéletábr a Pp. 256/A. §-ának (4) bekezdése alapján - utalva a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontjára - a fellebbezést tárgyalás tartása nélkül bírálta el.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, amely alapján helytálló következtetésre jutott, az ítéletábr egyetért az érdemi döntésében foglaltakkal is, azt azonban a fellebbezésben foglaltak miatt szükségesnek tartja a következőkkel kiegészíteni:

A következőkes bírói gyakorlat szerint a Gt. 30. §-a (2) bekezdésének helyes értelmezése az, hogy a felszámolás alá került gazdasági társaság vezető tisztségviselőjét kártérítési felelősség terheli, amennyiben a társaság tevékenységet záró mérlegében feltüntetett vagyont nem adja át a felszámolónak, vagy azzal nem tud elszámolni (BH2017.192., BDT2013.2954.).

A vezető tisztségviselő a kártérítési felelősségének kimentése körében a saját számviteli, adózási szabályokat sértő eljárására nem hivatkozhat (BDT2012.2788.). A gazdasági társaságok ügyvezetőjétől - az általában elvárható mércéhez képest - elfogadhatatlan a kiadások (költségek) és a bevételek bizonylatolásának hiánya, a számviteli elvek figyelmen kívül hagyása (BDT2011.2602.).

Az ítéletábr megállapítása szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes nem tudta magát kimenteni a kártérítési felelőssége alól.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett nyomozati iratokban (...) a tanúként kihallgatott **DR. B.I.**, az adós volt könyvvizsgálója azt adta elő, hogy 2007-ben azért mondta fel a könyvvizsgálói megbízatását, mert hiányoztak bizonylatok. Ezek hiányában nem tudott meggyőződni arról, hogy valós-e a beszámoló (473., 478.-479. oldal). Az alperes nem vitatta az adós könyvelőjének, **M.A.-nak** - akit a peres eljárásban, és a nyomozati eljárásban is kihallgatták (... jegyzőkönyv 3. oldal, nyomozati iratok .... 503. oldal) - azt a nyilatkozatát, hogy az adós volt olyan kiadásai, amelyekről számla nem készült. Az adós 11 087 000 Ft pénzeszközből 10 000 000 Ft hiányzott a házi pénztárból. Az adós könyvelésében ezt egyéb költségként azért állította be, mert ehhez nem állt rendelkezésre számviteli bizonylat.

A perben az alperest terhelte (volna) a bizonyítási teher abban a tekintetben, hogy az általa aláírt és a felszámolónak átadott tevékenységet záró mérlegben feltüntetett pénzeszközből az adós törléséről rendelkező végzésben a hitelezőknek átadott 6 379 071 Ft-ot az adós tevékenységére fordította. Az ítéletábr megállapítása szerint az alperes az összecszerűség vonatkozásában a bizonyítási kötelezettségének a büntetőeljárás során is csak részben tett eleget, a nyomozati eljárás adatai alapján készített vádirat szerint 5 508 355 Ft számla nélküli kiadás ráfordítása volt tanúvallomásokkal bizonyítható, figyelemmel a könyvszakértői véleményben foglaltakra is. A büntető ügyben eljáró bíróságnak az a megállapítása pedig, hogy „kétséget kizáró módon nem bizonyítható” a csődbűncselekmény megállapításához szükséges feltételek fennállta, az alperest nem

mentesíti a kártérítési felelőssége alól. Az 1952. évi Pp. 4. §-ának (1) és (2) bekezdései szerint ugyanis a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság (bíróság) döntése a tényállás vonatkozásában nem köti. Ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, csak azt nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

Az 1952. évi Pp. 4. §-ának (2) bekezdésének helyes értelmezése alapján amiatt, hogy a büntető ügyben eljáró bíróság nem állapította meg egy adott bűncselekmény elkövetését, nem következik automatikusan, hogy ez az alperest mentesíti a kártérítési felelősség megállapítása alól. Az 1952. évi Pp.-nek a polgári eljárásra vonatkozóan általános szabályként rögzített szabad bizonyítási rendszere lehetővé teszi eltérő tényállás megállapítását.

Alaptalanul sérelmezte az alperes az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket is. A Gt. 22. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti jogviszonyra (ha a vezető tisztségviselő társasági jogi jogviszonyban látja el a feladatát) a Gt. 30. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. Ez pedig a vezető tisztségviselőnek a társasággal szembeni felelősségére a polgári jogi felelősségnek az 1959. évi Ptk.-nak a szerződésen kívül okozott kártérítési szabályait rendeli alkalmazni.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes pervesztes lett, ezért a fellebbezési illetékből és az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét maga köteles viselni. Köteles továbbá megfizetni az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes másodfokú perköltségét, amelynek összegét az ítéletábra „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (3), (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel határozta meg, figyelemmel arra is, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás tartására nem került sor.

Debrecen, 2018. március 22.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró,  
Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró